

Wprowadzenie

Podczas studiów nad muzyką jazzową autor rozwijał swoje umiejętności w kierunku zarówno wykonawstwa, jak i poszerzania wiedzy z zakresu kompozycji i aranżacji. Czynnikiem, który od zawsze determinował jego działania była chęć zbierania nowych doświadczeń muzycznych poprzez uczestniczenie w wielu projektach artystycznych poszerzających wrażliwość muzyczną oraz zmuszających do udoskonalania techniki wykonawczej. Kontrabas zawsze był postrzegany jako ważny element zespołów jazzowych i posiadał ogromny potencjał. Zdobytą wiedzę na temat prowadzenia akompaniamentu czy budowania improwizacji autor starał się przekuć na swój język muzyczny. Nie chodzi tu o imitowanie czyjegoś stylu gry, lecz traktowanie go jako punkt wyjścia dla własnych zamierzeń i celów jako artysty. Analiza kompozycji mistrzów lub ich podejścia do tworzenia spowodowała zaciekawienie nowatorskimi technikami wykonawczymi, jak i doбором instrumentarium. Autor, będąc w szkole średniej, wykonywał utwory z zakresu współczesnej muzyki klasycznej, co miało wpływ na późniejsze jego zainteresowania.

Niniejsza praca doktorska, w głównym zamierzeniu, jest opisem dzieła, na które złożyło się dziewięć utworów. Dwa z nich (*Monastyr*, *Mdina*) to kompozycje autorskie. Kolejne pięć są inspirowane konkretnymi melodiami tematów znanych utworów z kanonu muzyki klasycznej (*Wokaliza* - komp. Sergiej Rachmaninow, *If You wanna Be My Man* - komp. Edward Grieg), ludowej (*Hine ma tov u'ma naim* - komp. nieznany) czy kościelnej (*Niech w święto radosne* - komp. Wipon z Burgundii). Dodatkowo zostały zamieszczone dwie miniatury improwizowane (*Improwizacja na flet i kontrabas nr 1 i nr 2*), powstałe w wyniku współpracy autora ze znanym flecistą niemieckiego pochodzenia Markiem Lotzem.

Celem pracy jest wskazanie różnorodnego sposobu gry na kontrabasie, odnosząc się do wykorzystania środków wyrazu uwzględniających techniki wykonawcze, nowatorskie podejście do akompaniamentu, jak również ciekawe połączenia instrumentalne. Stosowanie istniejących środków wyrazu i technik wykonawczych w niekonwencjonalny sposób stwarza nowe możliwości dla wykonawcy/kompozytora na polu rytmicznym, harmonicznym czy brzmieniowym, co jest przedstawione w aranżacjach nagranych dzieła.

Pracę doktorską podzieloną jest na trzy główne rozdziały. W pierwszym rozdziale autor opisuje rozwój środków wyrazu i wybranych środków wykonawczych w muzyce jazzowej na przestrzeni dziejów. Zaprezentowani zostali również najważniejsi przedstawiciele wykonawstwa

kontrabasowego, którzy mieli znaczący wkład w rozwój roli tego instrumentu w grze solowej oraz w zespole. Ważne, dla autora, kwestie dotyczące frazowania, doboru dźwięków czy użycie nowatorskiej techniki przedstawione są w formie opisowej z określającym je zapisem nutowym.

Rozdział drugi jest głównym rozwinięciem tematu niniejszej pracy, w którym przedstawione zostały ważniejsze środki wyrazu użyte przez autora. Zostały one podzielone ze względu na sposoby ich uzyskania poprzez aparat wykonawczy (*arco*, *pizzicato* lub z wykorzystaniem elektronicznego przetwarzania dźwięku), a następnie przeprowadzono szczegółową analizę nagranych utworów ze wskazaniem wykorzystania technik wykonawczych. Jest to opis możliwości wykonawczych kontrabasu na podstawie skomponowanych przez autora utworów i stworzonych aranżacji. Nagrane dzieło zawiera utwory w różnych składach wykonawczych, instrumentalnych oraz wokarno- instrumentalnych. Poszczególne utwory zostały stworzone i zaaranżowane poprzez innowacyjne podejście do elementów dzieła muzycznego. Niektóre formy utworów oraz ważne elementy akompaniamentu czy improwizacji są przedstawione w zapisie nutowym.

Rozdział trzeci to przedstawienie walorów dydaktycznych, wynikających z poszerzania świadomości dotyczącej wykorzystania środków wykonawczych i środków wyrazu wśród studentów sztuki jazzowej, jak i muzyków nie posiadających tak rozwiniętej świadomości harmonicznego czy metod improwizacji.